

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์ระบบบัญชีส่วนราชการตามเกณฑ์คงค้างเพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐ กรณีศึกษา สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากรายงานทางการเงิน และรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งวิธีการศึกษาแบ่งเป็น 1.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบันทึกบัญชี และรายงานทางการเงิน ของสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์เงินสด และการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ในไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 2.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ระหว่างไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และในไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545

จากการศึกษาพบว่า การปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างช่วยให้ข้อมูลทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้ในการวัดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้ถูกต้องและครบถ้วนมากกว่าเดิม และสามารถนำรายงานทางการเงินที่ได้มาใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อาทิเช่น การลดระยะเวลาในการทำงาน การลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน เป็นต้น สามารถทราบถึงภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าเพื่อประโยชน์ในการบริหารงบประมาณและการเงินในอนาคต สามารถทราบถึงการบริหารจัดการทรัพย์สินและครุภัณฑ์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดทำระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ควบคู่กับการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของ สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้ทราบถึงต้นทุน ค่าใช้จ่าย สามารถนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา ปรับปรุง เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้มาใช้บริการ

แต่อย่างไรก็ตาม การจัดทำบัญชีด้วยระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ยังคงมีข้อจำกัดเนื่องจากเป็นวิธีการจัดทำบัญชีด้วยมือ ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการใช้ อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย การบริหารงบประมาณการเงิน การพัสดุ รวมทั้งนโยบายการบริหารเงินนอกงบประมาณยัง ไม่มีการปรับปรุงให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยมีภารกิจและผลผลิตที่แตกต่างกัน การนำระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมาใช้ จำเป็นต้องมีการออกแบบรายงานทางการเงินให้เหมาะสมกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน และสามารถนำมาจัดทำงบการเงินรวมของแผ่นดินได้

The objective of this independent study was to analyze government accounting systems for efficiency using an accrual basis. Case study of Treasury Mae Hong Song Official

This study was designed as a comparative descriptive study, data was collected from financial statements and strategic evaluation reports of Treasury Mae Hong Song Official

The study analyzed government accounting systems for efficiency using an accrual basis by 1). Comparing financial statements between cash basis and accrual basis of fourth quarter of fiscal year 2001. 2). comparing financial statements between fourth quarter of fiscal year 2001 and first quarter of fiscal year 2002 of accrual basis.

The results showed that the change in government accounting system to accrual basis increased financial information, evaluated costs and expenses adequately and completely, evaluation of the efficiency of government operations met the objectives such as working speed, reducing costs and expenses, use of properties; managed responsibilities, liabilities, and budgets in the future, and managed properties with efficiency.

The accrual basis and efficiency evaluation report of Treasury Mae Hong Song official increase the efficiency of operations for development, increased managed budgets and efficiency of Treasury Mae Hong Song official operation in the future

The limitation of accrual basis government accounting systems has to be done manually. Hence it is complicated. The way of the other systems were not adjusted for accrual basis such as material management, non-budgetary management fund. The accrual basis needs to change in each department because each department has a different mission and duties in order to consolidate financial statements.